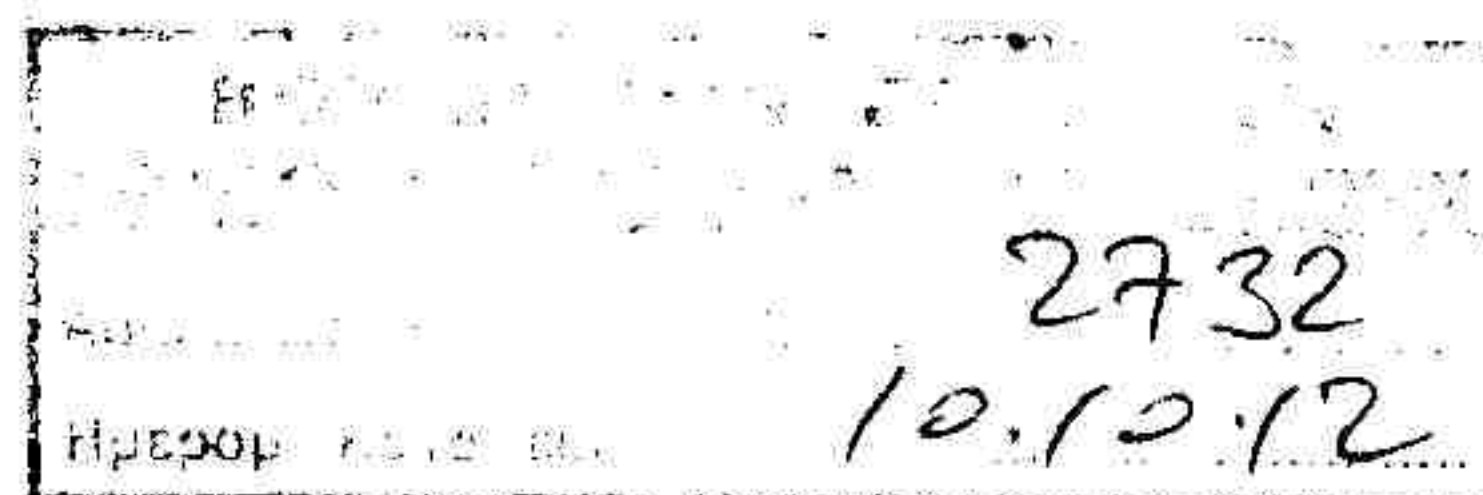

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

Θέμα: Ανοικτή διακυβέρνηση

Τον Οκτώβριο του 2009, η νέα κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έθεσε σε λειτουργία μια νέα διαδικασία ανοιχτής διακυβέρνησης, σύμφωνα με την οποία όλες οι κενές θέσεις στην κρατική διοίκηση, που επρόκειτο να καλυφθούν, επρόκειτο να ανακοινώνονται σε ηλεκτρονική πλατφόρμα, που διαμορφώθηκε ειδικά για τον σκοπό αυτό, και ο κάθε ενδιαφερόμενος πολίτης θα είχε τη δυνατότητα να υποβάλει ηλεκτρονικά το βιογραφικό του με βάση συγκεκριμένες προδιαγραφές, που θα ανακοινώνονταν ανά θέση, προκειμένου να αξιολογηθεί κι αν κρινόταν επιτυχής να προσληφθεί στη θέση για την οποία είχε αιτηθεί.

Σκοπός του νέου θεσμού αυτού ήταν η αποδέσμευση του κράτους από τη λογική των πελατειακών εξαρτήσεων και των κομματικών συμφερόντων, έτσι ώστε να υπηρετεί την εθνική πολιτική, την εξασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος και όχι να αποτελεί πεδίο προσωπικών και κομματικών εξυπηρετήσεων του κάθε υπουργού ή του κάθε κυβερνητικού παράγοντα. Ένα πρώτο βήμα για την επίτευξη του στόχου αυτού ήταν η αλλαγή του τρόπου που ακολουθούνταν, αναφορικά με τη στελέχωση των κρατικών θέσεων πολιτικής ευθύνης, έτσι ώστε να δίδονται στους αξιολογότερους και όχι τους κομματικά επιλεγμένους, μέσω μιας διαφανούς, αμερόληπτης και αξιοκρατικής διαδικασίας κι όχι μέσω του δρόμου των προσωπικών πελατειακών σχέσεων, που θα διαχέονται σε όλη την δημόσια διοίκηση όταν επιλέγονται «φίλοι» ή εξαρτημένοι. Το οργεον επιλέχθηκε για να αποκομματικοποιήσει το κράτος.

Τα αποτελέσματα διέψευσαν τις προθέσεις. Το οργεον αμφισβητήθηκε εντόνως κι όχι αδικαιολόγητα. Οι λόγοι υπήρξαν πολλοί. Καταρχάς, υπήρξαν τεράστιες καθυστερήσεις στην επιλογή των προσώπων, με άμεσες επιπτώσεις στη λειτουργία του κράτους. Ουσιαστικά, όμως, ποτέ δεν λειτούργησε αντικειμενικά και για τους λόγους για τους οποίους θεσπίστηκε. Υπήρξαν πολλές περιπτώσεις, όπου υπουργοί επέλεγαν τους δικούς τους συνεργάτες και τους κομματικούς φίλους για να στελεχώσουν θέσεις στους τομείς των αρμοδιοτήτων τους (παράδειγμα η επιλογή των διοικήσεων των νοσοκομείων), ενώ σε άλλες περιπτώσεις οι θέσεις αυτές δεν είχαν καν προκηρυχθεί. Υπήρξαν επίσης πολλά παραδείγματα, όπου επελέγησαν πρόσωπα, τα οποία δεν μετείχαν της διαδικασίας, δηλ. δεν είχαν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους μέσω της διαδικασίας της ανοιχτής προκήρυξης και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις, που επρόκειτο να ισχύσουν, τοποθετήθηκαν στις θέσεις αυτές με τον γνωστό στο παρελθόν τρόπο. Ουσιαστικά, ουδέποτε υπήρξε αξιολόγηση του τρόπου λειτουργίας του συστήματος, ενώ ποτέ δεν αιτιολογήθηκαν οι επιλογές και οι αποφάσεις της διοίκησης, αρνητικές και θετικές, και κριτήρια αξιολόγησης εφαρμόστηκαν.

Ένα παρόμοιο με το ελληνικό σύστημα (δηλ. χρήση του διαδικτύου ως μέσου επιλογής) εφαρμόστηκε και στις ΗΠΑ, επί προεδρίας Ομπάμα, με διαφορετικά, όμως, αποτελέσματα. Το συγκεκριμένο σύστημα αφορούσε την επιλογή στελεχών σε ορισμένες μόνο υπηρεσίες της αμερικανικής διοίκησης, ενώ κι αυτό παρουσίασε προβλήματα καθυστέρησης στην αξιολόγηση των υποψηφίων. Θέμα αμφισβήτησης της αντικειμενικότητάς του δεν υπήρξε.

Σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, οι τρόποι επιλογής των κρατικών ή δημόσιων στελεχών διαφέρουν μεταξύ τους. Όσον αφορά την Αγγλία, για παράδειγμα, ο κατακερματισμός και η ευρεία αυτονομία ενός σημαντικού τμήματος της δημόσιας διοίκησης (π.χ. τα Τοπικά Συμβούλια (Local Councils)) σημαίνει, ότι οι αποφάσεις για τη λειτουργία των υπηρεσιών και οργανισμών συμπεριλαμβανόμενης και της στελέχωσής τους, αποτελεί ευθύνη του τμήματος εκείνου της κυβέρνησης στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκουν. Η διοίκηση και η λειτουργία των νοσοκομείων ανήκει στη δικαιοδοσία μεγάλων διαχειριστικών ιδρυμάτων, τα οποία έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο. Στη Γερμανία, ένα μεγάλο μέρος των δημόσιων νοσοκομείων της χώρας διοικείται από ιδιωτικές εταιρείες μανάτζμεντ.

Όσον αφορά τα δημόσια μέσα ενημέρωσης, Το British Broadcasting Corporation, γνωστό περισσότερο με τα αρχικά του BBC, είναι το μεγαλύτερο δίκτυο μεταδόσεων (τηλεοπτικών, ραδιοφωνικών και διαδικτυακών) του κόσμου κι ένας από τους εγκυρότερους φορείς διεθνούς ενημέρωσης κι ως γνωστόν υπόδειγμα δημόσιας υπηρεσίας τηλεόρασης, όμως, με αυτονομία στη διαχείρισή του από την κυβέρνηση. Κυβερνητικές παρεμβάσεις στον τρόπο λειτουργίας του και στο διορισμό των στελεχών του δεν νοούνται. Στην Ελλάδα, παρακολουθούμε με προβληματισμό το τελευταίο διάστημα τα τεκταινόμενα στον χώρο της δημόσιας τηλεόρασης.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ
Βουλευτής Ν. Σερρών
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων

Το σωστό συμπέρασμα είναι, ότι οπενγον στην Ελλάδα απέτυχε για πολλούς λόγους π.χ., αδυναμία υποστήριξης του συστήματος, κενά προετοιμασίας, κι όχι αποκλειστικά για λόγους πολιτικού και κομματικού συμφέροντος, αν και αυτοί βάρυναν πολύ περισσότερο και το εξουδετέρωσαν. Στην ουσία του, όμως, ήταν ένα πρώτο κατ' αρχάς θετικό βήμα, που διατηρεί παρ' όλα αυτά ακόμη πολλές δυνατότητες να λειτουργήσει, ως μια ουσιαστική μεταρρύθμιση προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της διαφάνειας της κυβερνητικής και κρατικής δράσης. Είναι απογοητευτικό το γεγονός, ότι έχει απαξιωθεί από την νέα κυβέρνηση, η οποία και έχει επιστρέψει στις παλιές γνώριμες πρακτικές του παρελθόντος, όπως πολλά πρόσφατα παραδείγματα μαρτυρούν.

Επειδή:

Το πολιτικό σύστημα βρίσκεται στις μέρες μας και πάλι στο στόχαστρο εντονότατης κριτικής, αν όχι της απαξίας, και όχι αδικώς για πολλά. Τα πρόσφατα δύσκολα γεγονότα που είδαμε να συμβαίνουν, η εισβολή συνδικαλιστών στο Πεντάγωνο και η κοινωνική κατακραυγή, που προκάλεσαν οι περιβόητες λίστες με τους φοροδιαφεύγοντες, αποτελούν δύο μόνο, αλλά χαρακτηριστικά παραδείγματα, για το πώς μια απρόβλεπτη εξέλιξη μπορεί να αποσταθεροποιήσει το πολιτικό σύστημα. Θεσμοί, αρχές, αξίες, δικαιώματα και υποχρεώσεις εμφανίζονται για πολλούς απολύτως να απονομιμοποιούνται. Αυτά είναι τα σημεία των ημερών που ζούμε. Οι κυβερνώντες, παλιοί και νέοι, κατακρίνονται γι' αυτά που έκαναν και γι' αυτά που δεν είχαν το θάρρος να κάνουν και για το πολιτικό και κοινωνικό κλίμα που καλλιέργησαν ή άφησαν να καλλιεργηθεί με τις πράξεις και την ανοχή τους. Σε λίγες μέρες η κυβέρνηση και τα κόμματα, που τη στηρίζουν, αναμένεται να πάρουν νέα μέτρα που θα φέρουν την κοινωνία σε μεγαλύτερη απόγνωση χωρίς ορατό στόχο και χωρίς προφανές όφελος.

Η κρίση στη χώρα μας είναι πέρα από οικονομική, πολιτική, πολιτισμική και κοινωνική αλλά και που μπορεί να αποτελέσει ευκαιρία για αλλαγές.

Η πολιτεία βρίσκεται μπροστά σε μια τεράστια και πολύπλευρη πρόκληση.

Το οπενγον δημιουργήθηκε ως αντίβαρο στον κομματικό και πελατειακό τρόπο διοίκησης του κράτους, στην αναξιοπιστία και αναξιοκρατία που κυριάρχησε και κατακυριεύσε τη δημόσια διοίκηση, και που ευθύνεται για τα περισσότερα που ταλαιπωρούν τη χώρα σήμερα. Οι αδυναμίες του συστήματος που παρουσιάστηκαν έγιναν βολική αφορμή να απαξιωθεί, που χρησίμευε όσο τίποτε περισσότερο τους ισχυρούς κομματικούς μηχανισμούς να αυξήσουν την επιρροή τους. Πετάχτηκε στον κάλαθο των πολλών αλλά αχρήστων μεταρρυθμίσεων του Γ. Παπανδρέου και έκτοτε κανένας δεν πρότεινε κάτι νέο.

Αναμφισβήτητα, είναι πολλά εκείνα που πρέπει να γίνουν, προκειμένου να βρει και πάλι η χώρα τον δρόμο προς μια διέξοδο από το ζοφερό παρόν κι από εκεί σε ένα καλύτερο μέλλον, αλλαγές νοοτροπιών, συμπεριφορών, δομών και κυρίως θεσμών. Οι αλλαγές οφείλουν να ξεκινήσουν από αυτούς που έχουν τη μεγαλύτερη ευθύνη. Δεν αρκούν αόριστες εξαγγελίες περί αξιολογικής στελέχωσης του κράτους αλλά και πρέπει να αποδεικνύεται με κανόνες αξιοκρατίας, ευνομίας, διαφάνειας και έντιμων σχέσεων των διοικούντων με τους πολίτες. Η ενίσχυση της διαφάνειας στον τρόπο λειτουργίας του κράτους, οφείλει να αποτελεί προτεραιότητα.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

Το οπενγον δημιουργήθηκε ως αντίβαρο στον κομματικό και πελατειακό τρόπο διοίκησης του κράτους αλλά απαξιώθηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα, ενώ σήμερα παραμένει ανενεργό. Με ποιους τρόπους θα ενισχύσετε τη διαφάνεια στον τρόπο λειτουργίας του κράτους; Αποτελεί προτεραιότητα αυτής της Κυβέρνησης;

Αθήνα, 10 Οκτωβρίου 2012

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Μαρία Κόλλια Τσαρουχά
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων
Βουλευτής Ν. Σερρών